

GENERALNI SEKRETARIAT SVETA EU

~ OSNOVNE INFORMACIJE ~

**Visoka predstavnica za
zunanje zadeve in varnostno politiko /
Evropska služba za zunanjepolitično delovanje**

November 2009

Visoka predstavnica EU za zunanje zadeve in varnostno politiko

Voditelji držav ali vlad so na neformalnem srečanju v Bruslju 19. novembra 2009, tj. pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2010, soglašali z imenovanjem Catherine ASHTON za visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko.

Naloge visoke predstavnice

Visoka predstavnica izvaja naloge na področju zunanjih zadev, ki so jih do zdaj izvajali predsedstvo, delujoče po načelu šestmesečne rotacije, visoki predstavnik za SZVP in komisar za zunanje odnose. Visoka predstavnica v skladu s členoma 18 in 27 Pogodbe o delovanju Evropske unije:

- vodi skupno zunanjo in varnostno politiko Unije, s predlogi prispeva k razvoju te politike, ki jo izvaja v skladu s pooblastili Sveta, in zagotavlja izvajanje sprejetih sklepov na tem področju; predseduje Svetu za zunanje zadeve; je ena od podpredsednic in podpredsednikov Komisije. Skrbi za doslednost zunanjepolitičnega delovanja Unije. Na Komisiji je odgovorna za obveznosti, ki jih ima ta institucija na področju zunanjih odnosov in usklajevanje drugih vidikov zunanjega delovanja Unije; zastopa Unijo v zadevah na področju skupne zunanje in varnostne politike, v imenu Unije vodi politični dialog s tretjimi stranmi, v mednarodnih organizacijah in na mednarodnih konferencah zagovarja stališče Unije; je odgovorna za Evropsko službo za zunanjepolitično delovanje ter delegacije Unije v tretjih državah in mednarodnih organizacijah.

Imenovanje

Visokega predstavnika imenuje Evropski svet na podlagi kvalificirane večine ob soglasju predsednika Komisije.

P R E S S

Visokega predstavnika ter predsednika in druge člane Komisije z glasovanjem potrdi Evropski parlament.

Podpora

Visokemu predstavniku pri izpolnjevanju njegovih nalog pomaga Evropska služba za zunanje politično delovanje (glej nadaljnje besedilo). Po potrebi mu pomagajo tudi službe Sveta in Komisije.

Pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe

Funkcija visokega predstavnika za skupno zunanjo in varnostno politiko je bila uvedena leta 1999 (Amsterdamska pogodba). Od takrat je bil visoki predstavnik EU za SZVP Javier Solana. Svetu je pomagal pri reševanju zunanje političnih vprašanj, saj je sodeloval pri oblikovanju, pripravi in izvajanju političnih odločitev. V imenu Sveta je vodil politični dialog s tretjimi stranmi. Predsedstvo, ki deluje po načelu šestmesečne rotacije, je predsedovalo Svetu, zastopalo Unijo v zadevah SZVP, izvajalo sprejete sklepe in zagovarjalo stališča EU na mednarodni ravni.

Evropska služba za zunanje politično delovanje (EEAS)

Pravna podlaga za sklep Sveta o organizaciji in delovanju EEAS je člen 27(3) PEU.

"Visokemu predstavniku pri izpolnjevanju njegovih nalog pomaga Evropska služba za zunanje delovanje. Ta služba deluje v sodelovanju z diplomatskimi službami držav članic in jo sestavljajo uradniki iz ustreznih oddelkov generalnega sekretariata Sveta in Komisije ter osebje iz nacionalnih diplomatskih služb držav članic. Sklep Sveta določa organizacijo in delovanje Evropske službe za zunanje delovanje. Svet odloča na predlog visokega predstavnika po posvetovanju z Evropskim parlamentom in po odobritvi Komisije."

Evropski svet je 30. oktobra 2009 soglašal s smernicami za Evropsko službo za zunanje politično delovanje (EEAS) (doc. 14930/09). Prihodnjega visokega predstavnika je pozval, naj čim prej po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe da predlog za organizacijo in delovanje Evropske službe za zunanje politično delovanje, da ga bo Svet lahko sprejel najpozneje do konca aprila 2010.

Evropski Evropska služba za zunanje politično delovanje (EEAS)

V skladu s smernicami, ki jih je oktobra 2009 sprejel Evropski svet, bo EEAS enotna služba v uradu visokega predstavnika. EEAS bo imela organizacijski status, ki bo odražal in podpiral edinstveno vlogo in funkcije visokega predstavnika v sistemu EU.

Naloge

EEAS bo pomagala visokemu predstavniku pri zagotavljanju doslednosti in usklajevanju zunanjepolitičnega delovanja EU ter pri pripravi predlogov in njihovem izvajanju, ko jih bo Svet sprejel. Pomagala bo tudi predsedniku Evropskega sveta ter predsedniku in članom Komisije pri opravljanju njihovih funkcij na področju zunanjih odnosov ter hkrati zagotavljala tesno sodelovanje z državami članicami. EEAS bodo sestavljali enotni geografski in tematski oddelki (pokrivali bodo vse regije in države), ki bodo pod pristojnostjo visokega predstavnika še naprej izvajali naloge, ki jih sedaj opravljajo ustrezne službe Komisije in sekretariata Sveta. Za trgovinsko in razvojno politiko, kot sta opredeljeni v Pogodbi, bodo še naprej odgovorni ustrezni komisarji Komisije.

Osebj

Osebj EEAS, ki ga imenuje visoki predstavnik, bo izbrano med osebjem: ustreznih oddelkov generalnega sekretariata Sveta in Komisije ter nacionalnih diplomatskih služb držav članic. Cilj izbora, ki bo temeljil na oceni sposobnosti, je zaposliti karseda visoko usposobljeno in učinkovito osebo z visoko ravniyo integritete ter hkrati zagotoviti ustrezno geografsko ravnovesje.

Strukture za krizno upravljanje

Ker je treba visokemu predstavniku omogočiti vodenje Evropske varnostne in obrambne politike (EVOP), bodo strukture EU za krizno upravljanje vključene v EEAS, pri čemer bodo upoštevane njihove posebnosti. Te strukture bodo organizirane kot enotna služba, za katero bo neposredno pristojen in odgovoren visoki predstavnik.

Pravni status

EEAS mora biti samostojna služba (*sui generis*), ločena od Komisije in sekretariata Sveta. Pri upravnem proračunu in kadrovskih zadevah mora biti avtonomna. EEAS bo imela svojo postavko v proračunu EU, za katero se bodo uporabljala običajno proračunska pravila in nadzorni ukrepi. Za predloge proračuna EEAS in njegovo izvajanje bo pristojen visoki predstavnik.

Financiranje

Pri ustanavljanju EEAS se upošteva načelo stroškovne učinkovitosti, da bi dosegli proračunsko nevtralnost. Verjetno bo treba zagotoviti tudi nekaj novih delovnih mest za začasne uslužbence iz držav članic, ki bodo financirani iz sredstev v okviru trenutnih finančnih perspektiv.

Delegacije EU

Delegacije Komisije bodo postale delegacije Unije pod pristojnostjo visokega predstavnika in bodo vključene v strukturo EEAS. Sestavljalo jih bo redno zaposleno osebje EEAS (vključno z vodji delegacij) in osebje iz pristojnih služb Komisije. Vse osebje bo podrejeno vodji delegacije. Delegacije EU bodo tesno sodelovale z diplomatskimi službami držav članic. Imele bodo podporno vlogo pri diplomatski in konzularni zaščiti državljanov Unije v tretjih državah.